

Bilal Kemikli

Oğul
Sen Sen
Ol

OĞUL, SEN SEN OL

Bilal Kemikli

Bilal Kemikli

Sivas'ta doğdu. Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. 1998'de doktor, 2002'de doçent oldu, 2008'de profesörlüğe yükseltildi. Ankara, Yüzüncü Yıl ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Dekan olarak Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin kurulmasına öncülük etti.

Hâlen Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı olarak görev yapan Prof. Dr. Kemikli'nin eserlerinden bazıları şunlardır: *Sun'ullah-ı Gaybi Divânı*, *Şair Şeyhülislam Ârif Hikmet Beyefendi*, *Oğlanlar Şeybi Müfid ü Muhtasar*, *Dost İlinden Gelen Ses*, *Memleket Yazuları*, *Şiir ve İrfan*, *Sufi Aşk ve Ölüm*, *Şiir ve Hikmet*, *Şehir*, *Hayat ve Derviş*, *İnsan*, *Deniz ve Hayat*, *Pir Sultan Abdâl*, *Oğul Sen Sen Ol*, *Sen Sen Ol*, *Sevgili Kızım*, *Mihenk*, *Kapı*, *Kıyıya Vuran Deniz* ve *Âteş-i Aşk: Mesnevî Mektupları*, *Ramazan Güzellemeleri ve Oğul*, *Sen Sen Ol*.

İÇİNDEKİLER

İlk Söz / 9

Dibâce / 13

HUZUR LİMANI / 15

SEN, SEN OL / 19

HÂTİME / 73

S. Berâ, N. Beyzâ ve A. Edip'e... Yarınlarımıza!

İlk Söz

Bilgiyi, tecrübeyi, duyguyu ve anlatılagelen hatıraları nakletmek ve nasihat etmek kadim bir gelenektir. Bu nakil, daha evvel sözlü olmuş. Rahipler, din adamları, şairler, hakîm kişiler, kıssahânlar bu geleneği sürdürmüşler.

Hemen her millette, tarihî tecrübeyi aktaran hekim yazarlar, şairler ve kıssahânlar olmuş. Aristo'nun, Eflatun'un yaptığı bu idi. Bizde Dedem Korkut, bu görevi üstlendi. Milletlerin atasözleri, destanları, efsaneleri ve şiirleri bilgeliklerine işaret eder.

Şunu biliyoruz: Peygamberler, ümmetlerine nasihat ettiler. Onları hidayete çağırdılar. Kur'ân, bu cüzden bir örnekle bizi buluşturuyor: Lokman Hekim. Hz. Lokman, oğluna nasihat ediyor.

Hz. Peygamber, *"Din nasihattir,"* buyuruyor; ashabına nasihat ediyor, hikmetli öğütler veriyor. İmam Gazzâlî, buradan hareketle, *Ey Oğul* diye bir kitap yazıyor. Keza Ferîdüddin-i Attâr, *Pendnâme*'yi telif ediyor. *"Hikmet yitiğimizdir,"* fehvasınca Hârûnu'r-Reşîd döneminde Beydebâ tercüme ediliyor. Cahiliye döneminin bilgelik içeren kıssaları derleniyor.

Bizde ise Yûsuf Has Hâcib, *Kutadgu Bilig*'i yazıyor. Edib Ahmed, *Atebetü'l-Hakâyık* ile ona devam ediyor.

Bu gelenek; tercüme ve teliflerle, nasihatnâme, siyasetnâme, ahlâk-ı hamîde ve âdâb-ı muâşeret kitaplarıyla bizde de devam ediyor. Hakîm Senâî, Sa'dî-i Şîrâzî gibi bilgelerin eserlerinin tercüme ve şerhlerinin yanında Mevlânâ, Yûnus Emre, Nâbî ve

Vehbî gibi bilgilerimiz ve şairlerimiz de bu vadede eserler yazdılar.

Bu gelenek günümüze de intikal etti. Nitekim Ali Fuat Başgîl'in *Gençlerle Baş Başa*'sı bu anlamda güzel bir eserdir. Mustafa Kara'nın *Gençlerle Gönül Gönüle*'si de son zamanlarda bu alana yapılan hoş bir zeyldir.

Elinizde tuttuğunuz *Oğul, Sen Sen Ol*, bu geleneğin izini süren bir kitaptır. Peki, bunca esere rağmen bu kitap niçin yazıldı? İki sebepten:

İlkin, bu kitabı yazarken çocuklarımdan uzaktım; onlara nasihat etme ve onlarla sohbet etme zamanlarım dışarıda geçiyordu. Gönüle düşenleri onlarla paylaşmak istedim.

İkinci olarak, o dönemde idareciydim. Masanın öbür tarafında oturunca idarecilerin bir kısmının tecrübe eksikliklerini, bir kısmının da Machiavelli'nin *Prens* kitabı ile kişisel gelişim ve liderlik kitaplarından hareketle işleri götürdüğünü gördüm.

Pragmatist yaklaşımlar bizi hikmet anlayışımızın uzağına düşürüyor. Başarı, sadece hep istediğimiz gibi netice almak değildir. Başarmak, iyiden ve hayırdan yana olmaktır.

Başarılı öğrenci; evvela ahlâklı, dürüst, yardımsever, insana ve çevreye saygılı, hak ve hukuka riayet eden, edepli ve erkân bilen bir kişi olmalıdır. Oysa biz bunun aksine, sınavı kazanmaya endeksli bir başarı öne çıkardık.

Yöneticiler de bu çerçevede ele alınıp değerlendirilebilir.

Şunu açıkça ifade etmek isterim:

Bu kitabı çocuklar için değil, evvela babalar ve anneler için yazdım. Babalar ve anneler, çocuklarıyla sohbet etsinler, onlarla dertleşsinler istedim. Ama kitabın sunumu hep çocuklara ve gençlere göre oldu. Öte yandan büyükler, "nasihat" almaktan yorulmuşlardı. Yorgun insana hangi mesajı ulaştıracaksınız? Çabamız, yeni bir yorulma sebebi olabilir. Bu sebepten, kitabın önceki yayımcısının belirlediği hedef kitle yaklaşımı yerindeydi. İyi de oldu, geleceğimiz olan gençlerimizle buluşma imkânı doğdu. Ki-

tap, daha evvel birkaç baskı yaptı. Bu yeni neşirde metin yeniden gözden geçirildi, bazı düzeltmeler ve eklemeler yapıldı. Kitap, kısmen de olsa güncellenmiş oldu.

Kitap, bu yeni dönemde muhatapları nezdinde nasıl karşılanacak? Adresine ulaşacak mı? Bunu bilemiyorum. Ama şunu biliyorum: Nasihatten murad, evvela samimiyettir. Samimi niyetle yola düşen söz, hedefine atılan ok gibi muhatabını bulacaktır. İmdi niyazımız o ki Hakk, daima hayır söylemeyi, iyilik ve güzellikten yana olmayı nasip eylesin.

Ocak, 2021

Bursa

Dîbâce

Bu kitap, son dönemlerde geleneğe uyup oğluma hitaben yazdığım nasihatlerden bir kısmını içeriyor. “*Din nasihattir,*” fehdâsinca nasihatın sadece söz olmadığını, içinde samimiyet barındırdığını müdrük yaşadıklarımı, tecrübe ettiklerimi, okuduğum eserler üzerinde düşündüklerimi, dert edindiklerimi, dertlendiklerimi aforizmalara dönüştürüp kayda alıyorum.

“Ey oğul” ifadesi, geleneğe çoğu nasihatnâmede kullanılan bir hitap şeklidir. Oğul, yalnız erkek evlat da değildir; bütün çocuklarımızı ifade eder. Bu aforizmaları evleminde oğlumu ve kızlarımı düşünerek yazıyorum ama esasen bir hocanın evlatları sadece çocukları değil, aynı zamanda öğrencileridir de. Hitap, metne dönüştüğünde onu okuyan herkesedir. Fakat şunu açıkça söyleyeyim: Bu yazılan aforizmalar, tutulan notlar öncelikle kendimedir.

İnsan önce kendine yazar. Bu bakımdan bunlar, biraz da kendimden kendime mektup hüviyetini haizdir. Velhâsıl bana, sana ve ona “oğul” bâbindan birer işaret.

Aziz okuyucum, bazıları başarıya endeksli eğitim sistemi ve etkili insan modelleri karşısında bendenizin sunduğu bu notları romantik veya ironik bulacaktır; olsun. Belki de onlar haklılar. Fakat bu satırların sahibi, mutluluğu ve huzuru, modern zamanların başarı eğilimlerinden ziyade içimizde aramamız gerektiğine kânidir. Nihayetinde hepimiz, iyiliğin ve güzelli-

ğın hâkim olması için elimizden geleni yapmalıyız. Bu kitaptaki cümleler, bazen Sa'dî-i Şîrâzî'den mülhem bazen Ferîdüddin-i Attâr'dan, Mevlânâ'dan veya Yûnus'tan... Pîr-i Türkistan Ahmed Yesevî'den, Yûsuf Has Hâcib'den veya Hakîm Tirmîzî'den... Bizden, bizim olandan gönül hanemizi mamur eden düşünceler. Bazen de, "Hikmet mü'minin yitiğidir," fehvasınca Batılı mütefekkirlerden. Ama her bir cümlede özel yaşanmışlıklar saklıdır. Mana, tecrübeyle buluştukça demlenir, yeniden inşa olur. Yeniden inşa; kelâmı yenilemek, aklı yenilemek, hayatı yenilemek... Demem o ki, yeniliklerimiz tıpkı bir çınarın dalları gibi köklerine bağlı oldukça kalıcı olur.

Buradaki fikirlerin köklerine hiç çekinmeden işaret ettim. Fakat şunu da bilmeni isterim: Cümlelerin çoğu, yolculuk ânında doğan düşüncelerdir. Bu satırların yazarı kendini daima "garip bir yolcu" olarak tanımlar. Öyledir, yolcuyuz! Kitabı, "Bir Garip Yolcunun Notları" diye adlandıracaktım fakat bu şekilde kitap, sadece seyahat notları olarak algılanır, düşüncesiyle vazgeçtim. Buradaki nasihatler ve tespitler, doğrudan kişilik ve şahsiyet farkındalığına atıfta bulunmayı, bize ait temel insanî değerleri yeniden düşünmeyi öngördüğünden kitabı *Oğul, Sen Sen Ol* diye isimlendirdim.

Oğul Sen Sen Ol, umarım sadece bir geleneksel türü canlandırma vesilesi olmaz; aynı zamanda samimi, içten nasihatleriyle huzurlu ve güvenli toplum inşasına katkı sağlar. Bir huzur limanı olsun, okuyanı iyiliğe alıp götürsün. Maksudumuz budur. Evet, iyi niyetimizle yola çıktık. Tevfik ve başarı Hakk'tandır; O dilerse sözü tesirli kılar, hayra ve güzelliğe vesile eder. Bize çalışmak, düşünmek, dertlenmek düşer; gerisi okuyucuya kalmıştır.